Príloha č. 5a výzvy

Ustanovenia k oprávnenosti výdavkov v znení aktualizácie č. ~~3~~4

1. Finančné a percentuálne limity pre vybrané typy výdavkov

a) Nehnuteľnosti

Oprávnený výdavok	Finančný / percentuálny limit	Poznámka
Nákup pozemkov vrátane nákladov na zriadenie vecných bremien k pozemkom a nájom pozemkov v prospech tretej osoby a náhrada za výkup pozemkov	**max. 10 %** celkových oprávnených výdavkov projektu **max. 15 %** celkových oprávnených výdavkov projektu v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy **max. do výšky ceny zistenej znaleckým posudkom**	Percentuálny limit na nákup nehnuteľností (kumulatívne za pozemky a stavby v rámci jednej žiadosti o NFP) predstavuje max. 10 %, resp. 15 %[1] z celkových oprávnených výdavkov projektu.
Nákup stavieb	**max. 10 %** celkových oprávnených výdavkov projektu **max. 15 %** celkových oprávnených výdavkov projektu v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy **max. do výšky ceny zistenej znaleckým posudkom**	

b) Rezerva na nepredvídané výdavky

Oprávnený výdavok	Percentuálny limit	Poznámka
Dodatočné výdavky na stavebné a reštaurátorské práce	**max. 10 %** celkových oprávnených výdavkov projektu na stavebné a reštaurátorské práce (bez započítanej rezervy)	Použitý postup musí byť v súlade so smernicou EP a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní. Limit dodatočných výdavkov sa vzťahuje k zmluvnej cene jednej zmluvy s dodávateľom stavebných a reštaurátorských prác / poskytovateľom služieb stavebného dozoru.
Dodatočné výdavky na poskytnutie služieb stavebného dozoru	**max. 2,5 %** celkových oprávnených výdavkov projektu na poskytnutie služieb stavebného dozoru (bez započítanej rezervy)	

2. Vyvolané investície

[1] V prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely.

Vyvolaná investícia je obstaranie majetku alebo služby, pričom tento majetok alebo službu účtovná jednotka nebude používať, ale náklady na obstaranie jej vznikli buď podľa osobitného predpisu, alebo zo zmluvy v súvislosti s obstaraním dlhodobého majetku.

Oprávnenosť výdavkov vynaložených na vyvolané investície **posudzuje poskytovateľ individuálne**. Minimálne predpoklady pre oprávnenosť výdavkov na vyvolané investície predstavuje splnenie časovej oprávnenosti výdavkov, preukázanie priameho vzťahu k projektu a nevyhnutnosť vyvolaných investícií pre realizáciu projektu.

V prípade, že žiadateľ/prijímateľ bude využívať nadobudnutý hmotný a nehmotný majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity/činnosti nesúvisiace s realizáciou projektu, **oprávnené** ~~na financovanie z P SK a ŠR~~ **sú len pomerné výdavky** na obstaranie tohto majetku.

3. Rezerva na nepredvídané výdavky

Rezerva na nepredvídané výdavky je osobitným typom priamych výdavkov, ktorá slúži ako rezerva na prípadné zvýšenia cien stavebných prác a služieb do konca realizácie projektu k uvedeným reálnym (aktuálnym) jednotkovým cenám v ŽoNFP, prípadne na iné nepredpokladané zmeny, ktoré môžu vzniknúť počas realizácie projektu. Uplatnenie rezervy na nepredvídané výdavky je možné len v prípade, ak je takáto rezerva uvedená v ŽoNFP. Uplatnenie rezervy sa realizuje prostredníctvom konkrétnej skupiny oprávnených výdavkov, na ktoré má byť rezerva použitá a ktorá musí spĺňať všeobecné podmienky oprávnenosti podľa kapitoly 2 Príručky k oprávnenosti výdavkov a pravidlá oprávnenosti pre nepredvídané výdavky.

Limity pre rezervu na nepredvídané výdavky sú uvedené v rámci tejto prílohy výzvy.

Dodatočné (nepredvídané) výdavky sú výdavky, ktoré **neboli predmetom súťaže verejného obstarávania a ani neboli zahrnuté do pôvodnej zmluvy so zhotoviteľom/dodávateľom** (v prípade prác sa okrem doplnenia nových položiek do pôvodnej zmluvy za dodatočný výdavok považuje aj navýšenie množstva pôvodnej položky). **RO neodporúča, aby rezerva** na nepredvídané výdavky **bola súčasťou zmluvy s úspešným uchádzačom.** ~~V prípade, ak rezerva na nepredvídané výdavky je súčasťou zmluvy s úspešným uchádzačom, táto rezerva musí byť uvedená v rozpočte projektu v skupine výdavkov 930 Rezerva na nepredvídané výdavky.~~

Vyššie uvedené ~~Ustanovenia~~ ustanovenia platia v princípe rovnako pre stavebné a reštaurátorské práce a služby stavebného dozoru resp. pre iné typy zmlúv. V prípade všetkých dodatočných výdavkov je potrebné dokladovať hospodárnosť vynaložených výdavkov t.j. podrobný popis ako bol stanovený rozsah a cena dodatočných prác.

Dodatočné výdavky sú výdavky prijímateľa, ktoré vynaložil za dodatočné stavebné a reštaurátorské práce/služby stavebného dozoru, a ktoré predkladá v rámci ŽoP.

V súvislosti s dodatočnými výdavkami sú oprávnenými dodatočnými výdavkami:

a) **Dodatočné výdavky za stavebné a reštaurátorské práce (tzv. naviac práce)** – stavebné a reštaurátorské práce, ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve o dielo, (napr. v projektovej dokumentácii resp. vo výkaze výmer v prípade FIDIC Red Book), pričom priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na realizáciu projektu (napr. rezerva pre prípad navýšenia zmluvnej ceny z dôvodu vykonania dodatočného archeologického prieskumu).

b) **Dodatočné výdavky za výkon činnosti stavebného dozoru** – činnosti stavebného dozoru, ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve na výkon činnosti stavebného dozoru, pričom priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich poskytnutie je nevyhnutné na realizáciu projektu (napr. rezerva pre prípad navýšenia zmluvnej ceny z dôvodu predĺženia lehoty výstavby);

Prijímateľ je v prípade dodatočných výdavkov povinný postupovať v súlade so zákonom 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (t. j. najmä v súlade s § 98 – priame rokovacie konanie) a dodržiavať postupy uvedené v ~~tejto p~~Príručke k procesu a kontrole VO/O.

Zároveň je prijímateľ povinný postupovať najmä v súlade s:

- ustanoveniami Zmluvy o poskytnutí NFP vrátane jej príloh;

- ustanoveniami Zmluvy o dielo uzatvorenej so zhotoviteľom;
- všeobecnými kritériami oprávnenosti definovanými v Príručke k oprávnenosti výdavkov;
- postupmi a pravidlami stanovenými v riadiacich dokumentoch RO;

Ak v súvislosti s implementáciou projektu dôjde k dodatočným výdavkom, ktoré si prijímateľ nárokuje z PSK, prijímateľ je povinný predložiť RO formou žiadosti o významnejšiu zmenu v súlade s prílohou č.1 Zmluvy o poskytnutí NFP všetky dokumenty a doklady, ktoré súvisia s týmito zmenami, a to najneskôr pri predložení prvej žiadosti o platbu týkajúcej sa týchto dodatočných výdavkov. RO v rámci výkonu administratívnej finančnej kontroly ŽoP posudzuje oprávnenosť výdavkov, ktoré si prijímateľ nárokuje v súvislosti so zmenami (dodatočnými stavebnými prácami/službami).

RO posudzuje každý prípad dodatočného výdavku (ďalej aj ako „DV“) **individuálne** na základe konkrétnych skutočností a okolností uvedených v príslušnej dokumentácii:

- RO posudzuje oprávnenosť dodatočných výdavkov najmä z hľadiska nepredvídateľnosti[2], jeho nevyhnutnosti pre realizáciu aktivít projektu a priamej väzby na aktivity projektu, minimalizácie DV pri rešpektovaní cieľov projektu a maximalizácie pomeru medzi vstupom a výstupom projektu;
- RO pri posudzovaní oprávnenosti zmien posúdi, či DV boli vynaložené účelne a hospodárne, a či spĺňajú všetky podmienky oprávnenosti;
- ~~schválená zmena realizácie projektu, ktorá má za následok zníženie výdavkov, neoprávňuje prijímateľa akýmkoľvek spôsobom zvyšovať iné výdavky na realizáciu daného projektu;~~
- výdavky, ktoré nebudú spĺňať podmienky oprávnenosti, budú považované zo strany RO ako neoprávnené na financovanie zo zdrojov EÚ a ŠR v rámci PSK;
- prijímateľovi budú preplatené iba oprávnené DV a to maximálne do výšky oprávnených výdavkov uvedených v Rozhodnutí o schválení ŽoNFP;
- v prípade akýchkoľvek pochybností je RO oprávnený vykonať finančnú kontrolu na mieste.

Ak RO schválil ŽoNFP, súčasťou ktorej bola rezerva[3] na nepredvídané výdavky (nad rámec zmluvy o dielo medzi prijímateľom a zhotoviteľom/dodávateľom), prijímateľ je ~~v prípade čerpania výdavkov z rezervy~~ povinný ~~postupovať v zmysle podmienok schválených v ŽoNFP pre použitie rezervy a~~ uvádzať túto skutočnosť v rámci ŽoP tak, aby RO mohol identifikovať čerpanie výdavkov z rezervy. ~~Výdavky z rezervy na nepredvídateľné výdavky sú oprávnené až po schválení zmeny na strane RO.~~ Prijímateľ môže čerpať výdavky z rezervy až po schválení zmeny zo strany poskytovateľa na základe predloženej žiadosti o významnejšiu zmenu v súlade s prílohou č.1 Zmluvy o poskytnutí NFP.

Povinnosti a postupy prijímateľa v prípade dodatočných výdavkov týkajúcich sa stavebných a reštaurátorských prác

V prípade akýchkoľvek zmien stavebných prác je prijímateľ povinný vykonať kontrolu nevyhnutnosti a nepredvídateľnosti každej takejto zmeny, ktorá je potrebná z hľadiska posúdenia oprávnenosti týchto zmien na úrovni RO. Zároveň je prijímateľ povinný pri každej zmene (najneskôr pri predkladaní prvej ŽoP, v ktorej sú tieto naviac práce zahrnuté) predložiť RO dokumentáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti využitia rezervy. V prípade vyzvania RO je prijímateľ povinný doplniť predloženú dokumentáciu k DV, príp. predložiť ďalšiu doplňujúcu dokumentáciu potrebnú na posúdenie oprávnenosti DV.

Povinnosti a postupy prijímateľa v prípade DV týkajúcich sa služieb stavebného dozoru

V prípade akýchkoľvek zmien služieb stavebného dozoru je prijímateľ povinný predložiť RO dokumentáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti využitia rezervy. V prípade vyzvania RO je prijímateľ povinný doplniť predloženú dokumentáciu k DV, príp. predložiť ďalšiu doplňujúcu dokumentáciu potrebnú na posúdenie oprávnenosti DV.

---

[2] Určujúci je dátum zverejnenia Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo vestníku VO

[3] V prípade, ak má zhotoviteľ v ZoD alebo v zmluve o poskytnutí NFP uvedenú položku „rezerva“, neznamená to, že výdavky čerpané z tejto položky sú automaticky oprávnené

Upozornenie: Prijímateľ je povinný v procese prípravy projektov realizovať také opatrenia, ktorými bude predchádzať predvídateľným dodatočným výdavkom.

Neoprávnené dodatočné výdavky

Všeobecne sa za neoprávnené výdavky budú považovať dodatočné práce, ktoré vznikli na základe:

a) predvídateľných skutočností v čase pred začatím procesu verejného obstarávania[4],
b) nepresností v projektovej dokumentácii alebo vo výkaze výmer, ktoré boli predvídateľné, napr.:
   - vo výkresovej časti je práca uvedená, ale chýba v rozpočte/vo výkaze výmer → vzniká nová položka,
   - nepresnosť/chyba v rozpočte/vo výkaze výmer (preklep, prepísané), napr. namiesto 1 km je uvedený 1 m → chyba 1000 %,
   - nepresnosti v množstvách jednotlivých položiek v rozpočte/vo výkaze výmer a odhadované množstvá výkazu výmer (odchýlky v množstvách),
c) dodatočné požiadavky samosprávy (mestá, obce), fyzických a právnických osôb, ktoré boli vznesené až počas realizácie stavby (nové stavby a úpravy objektov, komunikácií, chodníkov, zastrešenie lávok, predĺženie podchodov a pod.),
d) odmena za zlepšovací návrh v zmysle FIDIC,
e) položky ocenené dočasnou jednotkovou cenou/sadzbou alebo predbežnou sumou,
f) rekonštrukcie majetku prijímateľa, ktorý priamo nesúvisí s cieľmi a aktivitami projektu.

4. Nepriame výdavky

Nepriame výdavky sú oprávnené len prostredníctvom paušálnej sadzby (stanovenej vo výške 7 % z oprávnených priamych výdavkov) výlučne pre projekty financované mimo režimu štátnej pomoci.

5. Neoprávnené výdavky

Zoznam neoprávnených výdavkov je uvedený v Príručke k oprávnenosti výdavkov, ktorá tvorí prílohu č. 5 výzvy.

Neoprávnenou aktivitou sú typy akcií, ktoré sa budú realizovať v zmysle cieľov RSO 4.6 „Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie“.

Obnova a rekonštrukcia národných kultúrnych pamiatok, ktorých využite nebude predstavovať rozvoj potenciálu v kultúrnej oblasti na miestnej alebo regionálnej úrovni predstavuje v rámci výzvy neoprávnenú aktivitu (napríklad rekonštrukcia budovy – národnej kultúrnej pamiatky, ktorá je/bude využívaná ako škola alebo školské zariadenie a pod.). Neoprávnenou aktivitou sú tiež typy akcií zameraných výlučne len na obnovu národných kultúrnych pamiatok, ktorými sú historické parky, záhrady, arboréta a pod., prípadne také typy projektov, ktorých prioritným cieľom je výsadba alebo obnova zelenej alebo budovanie, resp. rekonštrukcia modrej infraštruktúry. Takéto projekty sú podporované v rámci opatrenia 2.7.4 - Výzva na podporu rozvoja prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách. V rámci opatrenia 5.1.5 a 5.2.5 je možné považovať obnovu historických parkov, záhrad, arborét a pod. za oprávnenú iba ako podpornú aktivitu k hlavnej aktivite – obnove nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, pamiatkových objektov, existujúcich kultúrnych inštitúcií a zariadení, pamäťových a fondových inštitúcií, vrátane sakrálnych pamiatkových objektov.

Do zoznamu neoprávnených výdavkov zároveň patrí:

Výstavba nových/modernizácia a rekonštrukcia existujúcich zariadení v oblasti kultúry a cestovného ruchu:

- ubytovacie zariadenia za odplatu, stravovacie zariadenia v objekte ubytovacieho zariadenia s výnimkou prevádzok rýchleho občerstvenia,

[4] Určujúci je dátum zverejnenia Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo vestníku VO

- výstavba a obnova lyžiarskych tratí a súčasti lyžiarskych stredísk – zjazdové a bežecké trate, lanovky, vleky a iná technická vybavenosť lyžiarskych stredísk – zariadenia pre technické zasnežovanie, snežné pásové vozidlá pre údržbu lyžiarskych tratí, zariadenie pre označovanie a zabezpečovanie lyžiarskych tratí, resp. iné typy lanoviek, vlekov a ich vybavenia,
- kúpeľné zariadenia, kúpaliská, otvorené a kryté plavárne, bazény, sauny, wellness,
- športovo-rekreačné zariadenia a detské areály, športové a multifunkčné haly,
- požičovne ~~športových potrieb~~vrátane ich vybavenia,
- golfové ihriská,
- nákup vozidiel,
- parkovacie domy,
- aktivity školských, vedeckých a akademických knižníc a interné aktivity škôl,
- nákup hmotného majetku: ezoterickej literatúry, knižničného fondu podporujúceho negatívne spoločenské javy, podnecujúceho k násiliu alebo k nenávisti, popierajúceho základné práva a slobôd osôb, propagujúceho nedemokratické, autoritárske režimy a diktatúry, štúdie a výskumy,
- nákup umeleckých diel (napr. z odvetvia audiovizuálnej kultúry a priemyslu a i.)
- vydávanie a rozširovanie publikácií a iných diel (napr. kníh, e-kníh, audiokníh, časopisov, CD, DVD, USB, LP a digitálnych verzií (streaming/download),
- vývoj, tvorba a produkcia slovenských audiovizuálnych diel; distribúcia, propagácia a marketingová podpora audiovizuálnych diel alebo súboru audiovizuálnych diel; audiovízie zameranej napr. na vzdelávanie profesionálov v audiovízii; scenárov alebo iných slovesných diel použitých pre vytvorenie audiovizuálnych diel; vydávanie a rozširovanie publikácií a iných diel v oblasti audiovizuálnej kultúry a priemyslu,
- cintoríny, hrobky, kolumbáriá, mauzóleá ~~a pod.,~~
- výstavba alebo rekonštrukcia kuchyne a nákup kuchynského zariadenia, ktoré budú alebo sú súčasťou kultúrneho domu, resp. iného kultúrno-spoločenského priestoru s výnimkou kuchynského zázemia pre zamestnancov zriaďovaného v zmysle zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce ako súčasť nevyhnutného technického a hygienického zázemia stavby,
- výdavky, ktoré nie sú v súlade s prílohou č. 9 Podmienky pre zabezpečenie súladu projektu so zásadou „nespôsobovať významnú škodu“ (napr. výmena kotlov vrátane súvisiacich rozvodov nespĺňajúcich špecifikované požiadavky),
- nákup strojov, prístrojov a zariadení spaľujúcich fosílne palivá,
- budovanie nových stavieb v rámci oprávnenej aktivity II Kultúra, bod. 1, písm. a) obnova nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, pamiatkových objektov, existujúcich kultúrnych inštitúcií a zariadení, pamäťových a fondových inštitúcií, vrátane sakrálnych pamiatkových objektov,
- budovanie nových sakrálnych stavieb,
- oprava a údržba (s výnimkou opravy a údržby národných kultúrnych pamiatok, ako napríklad reštaurovanie, ktoré sú účtované v skupine oprávnených výdavkov 511),
- obnova a rekonštrukcia obecných, miestnych a mestských úradov a ich okolia (s výnimkou prípadov, ak časť objektu slúži na účely podpory kultúry a cestovného ruchu),
- živá panoráma,
- nepriame výdavky pre projekty financované v rámci schémy štátnej pomoci,
- nabíjacie stanice.